

RMD12-0034

Raadsmededeling

Datum	14 NOV. 2012	Nr.	RMD12-0034
Van	Het college van B&W	Contactpersoon:	
Aan	De raads- en duoburgerleden	Email:	
		Tel:	
Onderwerp	Beleidsvisie Bibliotheek	Doel	☐ Beeldvorming/Informatie ☒ Oordeelsvorming/Peilen van gevoelens ☐ Zienswijzen/wensen en bedenkingen

Mededeling

Voor u ligt een gezamenlijke beleidsvisie bibliotheek van de gemeenten Bergen op Zoom, Steenberg en Woensdrecht. Wij zijn als drie gemeenten gezamenlijk opdrachtgever voor de Basisbibliotheek Het Markiezaat. Reden te meer om gezamenlijk een overkoepelende visie te formuleren als vertrekpunt voor de komende jaren. Met deze visie willen wij de bibliotheek kaders bieden waarbinnen zij opereert in het maatschappelijke veld. Ook biedt de visie de gemeenten de mogelijkheid om subsidieafspraken aan te scherpen.

De voorliggende visie bevat de hoofdlijnen, het kader gericht op de uitvoering, waarbinnen de lokale uitvoering verder wordt uitgewerkt. Wij zijn voornemens de onderliggende bibliotheekvisie vast te stellen en willen u hierin kennen.

Samenvatting van de visie:

We leven in een maatschappij waarin kunnen lezen een voorwaarde is om mee te kunnen doen en waarin informatie op velerlei wijze wordt aangeboden. Wij zien de bibliotheek als een dienstverlener die vanuit haar kerntaken lezen, leesbevordering en mediawijsheid de inwoners ondersteunt en voorziet van de gevraagde informatie en educatie. Zij is toegankelijk voor alle inwoners en biedt desgevraagd producten op maat.

Onze visie kent 3 thema's:

- *Ondersteuning van het (lees)onderwijs*

Binnen dit thema willen wij inzetten op het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid, zodat we onze burgers een basis bieden om mee te kunnen doen in de maatschappij. Hierin zoeken wij bij de lokale uitwerking ook aansluiting bij de scholen om de vraagstelling aan de bibliotheek zo concreet mogelijk te maken.

- *Leescultuur en leesplezier*

Dit thema is gericht op de bibliotheek als instelling die met haar kennis en kunde mensen kan enthousiasmeren om (weer) te gaan lezen. Hiervoor is het van belang dat de bibliotheek aansluit bij de interesse van de (toekomstige) lezers en dat de bibliotheek zichzelf kenbaar maakt bij zowel burgers als bij andere maatschappelijke instellingen. Zichtbaarheid van de bibliotheek, op wat voor manier dan ook, is hierbij belangrijk.

Raadsmededeling

- Mediawijsheid

In dit thema gaan we ervan uit dat kritisch en correct kunnen omgaan met de overvloed aan informatie via allerlei media van belang is in de huidige informatiemaatschappij. De bibliotheek wordt gevraagd zich te ontwikkelen als een betrouwbare partner voor onze burgers op het gebied van digitale media. Binnen deze drie thema's vragen wij de bibliotheek gerichte producten en diensten in te zetten om bij te dragen aan het bereiken van de effecten zoals die beschreven zijn in de visie.

Naar aanleiding van elk van deze thema's hebben wij specifieke effecten en aansluitende productvragen geformuleerd. Wij formuleren de 'wat' vraag, de bibliotheek vult het 'hoe' in.

Het proces rondom het beleid is als volgt:

1. Instemming van het college met de concept Beleidsvisie Bibliotheek;
2. Peilen van de gevoelens van de raad over de hoofdlijnen zoals verwoord in de visie;
3. Toepassen van het kader op de lokale situatie en uitwerken in lokaal uitvoeringsprogramma. Dit zal samen met de bibliotheekaanbieders en het onderwijs worden ingevuld. De uitvoering zal budgetneutraal moeten worden ingevuld;
4. Zodra de invulling van de lokale uitvoering bekend is, zullen de visie en het uitvoeringsdocument ter vaststelling aan het college en ter kennisname aan de raad worden aangeboden.

Wat vragen wij aan u:

Voor nu willen wij graag van u weten of u zich in de voorgestelde hoofdlijnen, zoals aangegeven in de visie, kunt vinden en eventuele op- en/of aanmerkingen aan ons kenbaar wil maken.

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn, als onderdeel van deze raadsmededeling, bijgevoegd:
Beleidsvisie Bibliotheek

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris,

Mevr. mr. A.C. Spindler

burgemeester,

Drs. J.M.M. Polman

Bibliotheekbeleid

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Voorwoord.....	2
Aanleiding	2
KADERS, ONTWIKKELINGEN EN TRENDS.....	2
Landelijke kaders en ontwikkelingen.....	2
Trends.....	4
Maatschappelijke relevantie.....	4
Rollen en verantwoordelijkheden	5
BASISBIBLIOTHEEK HET MARKIEZAAT	5
DE VISIE	6
Ondersteuning van het (lees)onderwijs.....	6
Leescultuur en leesplezier.....	6
Mediawijsheid.....	7
TOT SLOT.....	7

Voorwoord

Voor u ligt een gezamenlijke visie op bibliotheekbeleid van de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht. Wij zijn als drie gemeenten gezamenlijk opdrachtgever voor de Basisbibliotheek Het Markiezaat. Reden te meer om gezamenlijk een overkoepelende visie te formuleren als vertrekpunt voor de komende jaren. Met deze visie willen wij de bibliotheek kaders bieden waarbinnen zij opereert in het maatschappelijke veld. Ook biedt de visie de gemeenten de mogelijkheid om subsidieafspraken aan te scherpen.

We beginnen met het aangeven van de kaders, ontwikkelingen en trends. Vervolgens geven wij kort aan wat de maatschappelijke relevantie is en wat de rollen en verantwoordelijkheden zijn van de verschillende overheidslagen in het bibliotheekbeleid. Daarna volgt een korte omschrijving van de Basisbibliotheek Het Markiezaat en aansluitend vind u onze visie op het bibliotheekwerk. Tot slot volgt een lokale uitwerking van de consequenties van deze visie voor de lokale afspraken en uitvoering.

Aanleiding

De bibliotheek is al jaren niet meer wat iedereen voor ogen heeft. De lange wanden met stoffige boeken en een bibliothecaresse, een grijze dame met bril op het puntje van haar neus. Die dame die regelmatig vermanend "stille" roept.

De manier waarop we informatie verzamelen en waar we dat doen, is de laatste jaren sterk veranderd. Ook is het beeld van de bibliotheek als 'uitleenfabriek' van boeken achterhaald. Door een reeks maatschappelijke en technologische ontwikkelingen zien de openbare bibliotheken zich genoodzaakt tot aanpassing om hun functie als basisvoorziening te kunnen blijven vervullen. Maatschappelijke ontwikkelingen als ontleding, individualisering en digitalisering dwingen bibliotheken hun bestaansrecht te bewijzen.

In de afgelopen jaren is er een trend om publieke voorzieningen zoals de bibliotheek, minder te beschouwen als een op zichzelf staand instituut, maar meer als centrum van activiteiten die meerwaarde opleveren voor de gemeenschap. Hierbij wordt ook prioriteit gegeven aan activiteiten die gemeentelijk beleid kunnen ondersteunen. De bibliotheek is daarbij voor een gemeente één van de maatschappelijke partners. Hiermee is de meerwaarde van samenwerking met verwante instellingen en de geïntegreerde service aan burgers groter geworden.

Bezuinigingen

In alle drie de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht, moet de broekriem aangehaald worden. De voorgenomen bezuinigingen beslaan alle beleidsterreinen, zo ook de bibliotheek. Dit betekent dat er duidelijke keuzes gemaakt moeten worden en maakt een nieuwe visie mede noodzakelijk.

Kaders, ontwikkelingen en trends

Landelijke kaders en ontwikkelingen

Wettelijk kader: Wet specifiek cultuurbeleid (Wsc)

In algemene zin heeft de overheidsbemoediging bij het openbare bibliotheekwerk zijn basis in artikel 7 van de Grondwet, in samenhang met artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en artikel 19 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM). Deze artikelen waarborgen de vrijheid van meningsuiting en impliceren daarbij de mogelijkheid voor iedere burger kennis te kunnen nemen van informatie. In het Manifest over de openbare bibliotheek heeft de Unesco deze algemene principes vertaald naar opdrachten aan de overheden en aan de bibliotheeksector.

Deze algemene beginselen hebben in Nederland hun neerslag gekregen in de bibliotheekbepalingen van de Wsc. In de wetsgeschiedenis van deze bepalingen wordt de openbare bibliotheek gepositioneerd als publieke toegang tot informatie, educatie en cultuur. In de praktijk krijgt dat vorm doordat bibliotheken brede collecties van fysieke en digitale informatiedragers (boeken, tijdschriften) opbouwen en deze tijdelijk ter beschikking stellen aan aangesloten leden. De openbare bibliotheek onderscheidt zich daarbij fundamenteel van andere aanbieders van informatie door te functioneren vanuit een aantal publieke waarden: onafhankelijkheid, pluriformiteit, betrouwbaarheid en toegankelijkheid.

Bibliotheekvernieuwing 1999 - 2009 en certificering

De Commissie Meijer adviseerde in 1999 in opdracht van het Rijk de bibliotheeksector te reorganiseren en daarmee in staat te stellen te beantwoorden aan de eisen van de trends in de samenleving. Dit heeft geleid tot de bibliotheekvernieuwing. De adviezen van deze commissie zijn vertaald in een proces van schaalvergroting, professionalisering en verhoging van de kwaliteit van openbare bibliotheken. Het aantal bibliotheekorganisaties is de afgelopen tien jaren daardoor gedaald van 400 tot circa 160 organisaties, ofwel basisbibliotheken. Deze basisbibliotheken hebben de opdracht gekregen aan bepaalde normen te voldoen en daarmee gecertificeerd te zijn. De certificering staat voor een hoge kwaliteit van producten en dienstverlening aan klanten. De normen waaraan de bibliotheek moet voldoen, worden vierjaarlijks vastgesteld door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB).

Bibliotheekcharter 2010-2012

De Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB), de VNG, het IPO en het Rijk (Ministerie van OCW) hebben hun taakverdeling en uitgangspunten vastgelegd in het Bibliotheekcharter 2010- 2012. Hierin is bepaald dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor het in standhouden van de lokale bibliotheekvoorziening. De provincies voor de instandhouding van het provinciale samenwerkingsverband en de ondersteuning van het provinciale netwerk van bibliotheken. Het Rijk is verantwoordelijk voor het landelijk bestel. Hiervoor is het Sectorinstituut voor Openbare Bibliotheken (SIOB) opgericht.

Nieuwe wetgeving in 2015

Januari 2015 wordt een nieuwe wet voor bibliotheekwerk van kracht. In de hoofdlijnenbrief actualisering bibliotheekwetgeving van 7 december 2011, geeft staatssecretaris Zijlstra aan dat er een aantal elementen ontbreekt in de huidige wetgeving, waardoor vernieuwing noodzakelijk wordt. Het ontbreken van de digitale component van de bibliotheek, noemt hij als belangrijkste aanleiding. De huidige wetgeving stamt uit de jaren '80 en gaat volledig uit van de fysieke bibliotheek, terwijl de bibliotheek van de toekomst uit 2 componenten bestaat, fysiek én digitaal. Daarnaast constateert hij dat de maatschappelijke functie niet gedefinieerd is en dat de samenhang in bibliotheekwerk te weinig is geborgd.

Agenda voor de toekomst bibliotheken 2008-2012

Eind 2008 heeft de bibliotheekbranche een agenda voor de toekomst vastgesteld, die leidend is voor de strategie tot 2012. De agenda heeft als hoofdthema's: de ontwikkeling van de digitale bibliotheek, collectie Nederland, Mediawijsheid en Lezen en leesbevordering. De ontwikkeling van de digitale bibliotheek en collectie Nederland worden landelijk ontwikkeld, mediawijsheid en lezen en leesbevordering zijn de taken waar de basisbibliotheek zich op moet focussen.

Digitale bibliotheek

De bibliotheek is ontstaan in een tijd van beperkte beschikbaarheid van informatie. In de huidige tijd, waarin sprake is van explosieve groei van direct beschikbare (digitale) data, verandert de rol van de bibliotheek. De openbare bibliotheek van nu is een hybride bibliotheek, dat wil zeggen dat zij uit een fysieke en een digitale component bestaat. De fysiek en digitale media vormen gezamenlijk de collectie. In de toekomst zal de fysieke collectie in omvang afnemen en het digitale aanbod toenemen. De digitalisering van de collectie is een taak van de rijksoverheid. Het streven is om eind 2012 alle bibliotheken aangesloten te hebben bij het landelijke digitale netwerk. Met name de distributie van de e-books vraagt nog de nodige aandacht i.v.m. auteursrechten etc. Deze digitalisering betekent niet dat de fysieke bibliotheek overbodig wordt, de invulling verandert slechts. De bibliotheek krijgt in de toekomst steeds meer een adviestaak, het verschaffen van context en steeds minder een uitleentaak. Veel gebruikers blijken in de praktijk nog steeds behoefte te hebben aan persoonlijk contact en advies. Daarbij is persoonlijk contact een belangrijk element in het enthousiasmeren van mensen om te lezen. De fysieke en digitale diensten vullen elkaar aan en maken het bereiken van een breed publiek mogelijk.

Regionale samenwerking West-Brabantse bibliotheken

De directeuren van vier bibliotheekorganisaties in West-Brabant: Breda, Markiezaat, VANnU en Zundert/Rucphen, hebben in 2012 de intentie uitgesproken voor een krachtenbundeling van hun organisaties. Dit moet resulteren in één sterke regionale organisatie op het gebied van informatie, kennis, cultuur en educatie. De komende maanden zal een haalbaarheidsonderzoek moeten uitwijzen welke vorm het beste past bij de

ambities van de vier bibliotheken. Een organisatorische aanpassing, zoals een fusie, wordt daarbij niet uitgesloten.

Trends

Landelijk en regionaal zijn de volgende trends waarneembaar:

- *Ontlezing*: Er wordt niet zozeer minder gelezen en geschreven, maar het gaat met name om een verschuiving naar andere teksten en media. Minder boeken, kranten en tijdschriften, meer e-mail en sociale media.¹
- *Terugloop bibliotheekbezoek en uitleen van boeken*: deze trend wordt ook op lokaal/regionaal niveau duidelijk waargenomen door Basisbibliotheek Het Markiezaat. Met het teruglopende bezoek, neemt ook de uitleen van boeken in hoeveelheid af. De terugloop in ledenaantal is met name toe te schrijven aan volwassenen, in de afgelopen jaren is er landelijk juist weer een toename te zien in het aantal jeugdleden. Dit komt deels door een sterkere inzet op de jeugd vanuit de bibliotheken.
- *Weinig gebruik van digitaal leenverkeer*: regionaal wordt er (nog) niet veel gebruik gemaakt van de mogelijkheid digitaal boeken te lenen.
- *Informatieovervloed, veranderd mediagebruik, ruime toegang tot informatienetwerken*: Basisbibliotheek Het Markiezaat ziet een duidelijk terugloop in de vraag naar informatieboeken. Mensen nemen in steeds grotere mate genoegen met de informatie die zij op internet of via andere digitale kanalen vinden. Ook uitgeverijen bieden hun aanbod steeds vaker digitaal aan. Men blijkt echter vaak moeite te hebben met het juist interpreteren van de gevonden informatie en feiten van meningen te onderscheiden.
- De aandacht van de Rijksoverheid voor lees- en taalvaardigheid en de bevordering van het lezen in het kader van vaardigheden en persoonlijkheidsontwikkeling is toegenomen. De openbare bibliotheken verbinden zich daarom steeds sterker met vormen van educatie en onderwijs.

Maatschappelijke relevantie

In Nederland blijken ruim 1,5 miljoen mensen van boven de 16 jaar functioneel analfabeet² te zijn. Daarnaast is geconstateerd dat het lees- en taalniveau van scholieren daalt. Om volledig mee te kunnen doen in de huidige informatiemaatschappij is het van essentieel belang om geletterd te zijn. In de huidige kennisintensieve samenleving worden hoge eisen gesteld aan ontplooiing en eigen verantwoordelijkheden. Kunnen lezen en schrijven is een voorwaarde voor zelfredzaamheid. Vanuit de landelijke overheid (OCW) wordt ingezet op de bestrijding van laaggeletterdheid door financiering van het Actieplan Laaggeletterdheid 2012-2015 'Geletterdheid in Nederland'.

Situatie gemeente Bergen op Zoom

De gemeente Bergen op Zoom heeft in 2009 de doelgroep voor Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) bepaald. VVE is gericht op het stimuleren van taalontwikkeling bij jonge kinderen en zo het aan de voorkant bestrijden van laaggeletterdheid. "Het betreft hier [...] niet uitsluitend kinderen met een (taal)achterstand, maar ook kinderen met een risico op een (taal)achterstand. [...] Na overleg met een stafarts van de Thuiszorg gaat de afdeling ES (tegenwoordig ECE) bij het bepalen van de omvang van de doelgroep uit van een percentage van 40%. [...] Er wonen ca 989 2,5 tot en met 3 jarigen in onze gemeente. Dit houdt in dat ca 396 peuters tot de doelgroep behoren." (collegevoorstel Vaststellen definitie doelgroep Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) in Bergen op Zoom, 03-09-2009)

Landelijk is circa 13 % van degenen die tot de leeftijdscategorie 15-74 jaar behoren laaggeletterd. In de gemeente Bergen op Zoom ligt het geschatte percentage laaggeletterden iets hoger dan landelijk, namelijk op 14%. Voor onze gemeente komt dit overeen met een verwacht aantal van meer dan 7.000 laaggeletterden. (Wervingsplan Laaggeletterden 2008-2011, gemeente Bergen op Zoom)

¹ <http://www.leesmonitor.nu/page/10002/ontlezing>

² *Functioneel analfabeten / Laaggeletterden* zijn mensen die wel kunnen lezen en schrijven, maar deze vaardigheden niet goed genoeg beheersen om goed te kunnen functioneren in de samenleving. Men is bijvoorbeeld wel in staat de eigen naam te schrijven en/of om losse woorden te lezen, maar niet om een langere tekst dusdanig te lezen dat men deze ook daadwerkelijk begrijpt. Dit in tegenstelling tot analfabeten die helemaal niet kunnen lezen en schrijven.

Rollen en verantwoordelijkheden

De bibliotheek is deel van een regionaal, provinciaal, landelijk en internationaal netwerk.

Rijk

De landelijke overheid is verantwoordelijk voor het landelijk bibliotheekbestel in het algemeen en voor de landelijke technische infrastructuur van de digitale bibliotheek in het bijzonder. Daarnaast is het rijk verantwoordelijk voor de wetgeving en de actualisatie ervan.

Provincie

De provinciale overheid heeft tot taak de netwerken van lokale (regionale) bibliotheken te stimuleren. Via de Provinciale Steunorganisaties (PSO's) ondersteunt zij tevens de lokale bibliotheken. Deze PSO ondersteunen onder andere bij de implementatie van de digitale bibliotheek, bijvoorbeeld door opleiding van de medewerkers.

Gemeente

De gemeente heeft de taak (niet wettelijk verplicht) om de lokale bibliotheek te financieren. Hierbij geldt de Wsc als wettelijk kader. Daarnaast is het de gemeente die de maatschappelijke doelen stelt waar de bibliotheek zoveel mogelijk invulling aan moet geven. De gemeente formuleert de "wat" vraag: wat heeft de burger nodig op het gebied van wonen, werk, welzijn, etc.

Bibliotheek

De bibliotheek heeft de kennis en kunde in huis om invulling te geven aan de maatschappelijke effecten die de gemeente stelt. De bibliotheek vult de "hoe" vraag in: hoe zetten we onze producten en bedrijfsvoering in om de designaleerde maatschappelijke vraag tegemoet te treden? Zij zet dus de trends en de daaraan gekoppelde vraag van de gemeente om in concrete producten en een plan van aanpak.

Basisbibliotheek Het Markiezaat

Bibliotheek het Markiezaat bedient de drie gemeenten; Bergen op Zoom, Steenberg en Woensdrecht. De missie van de bibliotheek is "een wereld vol kennis, ontwikkeling, inspiratie en plezier". De bibliotheek kan zowel fysiek als virtueel bezocht worden. Het Markiezaat is een bibliotheekorganisatie die steeds op zoek is naar kwaliteit, service en gemak voor de klanten.

De bibliotheek biedt op dit moment de volgende producten aan naast het uitlenen van boeken. Zij verzorgen nationale voorleesdagen, voorleeswedstrijden basisscholen, brugklassen, (kinder-) Boekenweek en diverse leesclubs. Ook verstrekt de bibliotheek informatie voor VVE, basisscholen, voortgezet onderwijs, MBO en volwasseneneducatie.

Daarnaast is de bibliotheek actief op het gebied van cultuur, door activiteiten als cultuurdropping, kunsten in de monumenten, Uitladder en voordeel met je biebpas. Tevens vinden er op het gebied van ontmoetingen in de bibliotheek tentoonstellingen plaats, maar ook de jaarvergadering van ondernemingsvereniging het Vierkantje, workshop Buitenkussen maken, kerstmuziek en nemen ze deel aan de braderie.

In de gemeente Bergen op Zoom biedt Basisbibliotheek het Markiezaat in het Cumenu projecten voor de groepen 3, 6 en 7. Het project voor groep 3 laat de leerlingen op speelse wijze kennismaken met de verschillende materialen die er zijn voor deze groep in de bibliotheek. In groep 6 staat een catalogus instructie op het menu. De leerlingen leren via speuroopdrachten de catalogus van de bibliotheek te gebruiken. Voor groep 7 organiseert de bibliotheek een project met extra materialen en/of een schrijversbezoek.

Verder ondersteunt de bibliotheek de mediatheken van de drie middelbare scholen in Bergen op Zoom. Voor Scholengemeenschap 't Rijks is een speciale catalogus ontwikkeld. Met CKB de Maagd werkt de bibliotheek samen op het gebied van muziek in de Kortemeestraat; leerlingen van het CKB spelen daar regelmatig.

Ontwikkelingen Basisbibliotheek Het Markiezaat

De bibliotheek is zelf ook volop in ontwikkeling. Het Markiezaat heeft in de afgelopen maanden een nieuwe visie en strategie op haar bedrijfsvoering ontwikkeld. Op basis hiervan wordt de organisatie anders ingericht en worden er keuzes gemaakt in de uitvoering. De bedrijfsvisie van de bibliotheek en de beleidsvisie van de gemeenten sluiten nauw op elkaar aan.

Situatie gemeente Bergen op Zoom

De gemeente Bergen op Zoom kent naast de Basisbibliotheek Het Markiezaat ook bibliotheek De Bladwijzer in Lepelstraat en een bibliotheek/spelothek in de wijk Gageldonk-West. Deze zijn zelfstandig en worden beide gerund door vrijwilligers. Bibliotheek De Bladwijzer biedt naast het uitleen van boeken ook een activiteit voor de basisschoolleerlingen tijdens de Kinderboekenweek. De Bladwijzer heeft momenteel een subsidierelatie met de gemeente Bergen op Zoom. In de wijk Gageldonk-West is vanuit het wijkbudget door de wijkbewoners een uitleenpunt ingericht met boeken aangeleverd door de bewoners zelf. Dit uitleenpunt draait zonder subsidie van de gemeente.

De Visie

Wij zien de bibliotheek als een dienstverlener die vanuit haar kerntaken lezen, leesbevordering en mediawijsheid de inwoners ondersteunt en voorziet van de gevraagde informatie en educatie. Zij is toegankelijk voor alle inwoners en biedt desgevraagd producten op maat.

Onze visie kent 3 thema's:

1. Ondersteuning van het (lees)onderwijs
2. Leescultuur en leesplezier
3. Mediawijsheid

Ondersteuning van het (lees)onderwijs

Kunnen lezen en schrijven is een basisvoorwaarde om goed mee te kunnen doen in de maatschappij. Het gaat hierbij niet alleen om technisch lezen, maar vooral ook het begrijpend lezen. Wij vinden het dan ook zeer belangrijk in te zetten op de bestrijding en vooral ook het voorkomen van laaggeletterdheid. Vanuit onderwijs (waaronder VVE) wordt hier al volop aan gewerkt en wij zien hier een duidelijke en zeer belangrijke taak voor de bibliotheek weggelegd als kennisinstituut op het gebied van lezen en taalontwikkeling. Wij willen zoveel mogelijk mensen stimuleren om leeskilometers te maken en kinderen zo vroeg mogelijk met taal in aanraking laten komen.

Kortom, wij vinden het van belang dat:

- alle inwoners beschikken over toegang tot een goede basis voor taalontwikkeling (gericht op de Nederlandse taal);
- Kinderen op jonge leeftijd in aanraking komen met lezen en taal, ouders dienen hierbij betrokken te zijn;
- Iedereen zo goed mogelijk mee kan doen in de maatschappij. Basisvoorwaarde hiervoor is het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid.

Wij vragen de bibliotheek:

Een (producten)aanbod te ontwikkelen waarmee jong en oud gestimuleerd en ondersteund wordt in de taalontwikkeling, zodat zij zo goed mogelijk in de maatschappij kunnen meedoen. Wij vragen hierbij aan te sluiten bij de vraag vanuit het onderwijs. Daarnaast vragen wij de bibliotheek om actief bij te dragen in de aanpak van de voor- en vroegschoolse educatie en de bestrijding van laaggeletterdheid.

Leescultuur en leesplezier

De bibliotheek is een instelling die met haar kennis en kunde mensen kan enthousiasmeren om (weer) te gaan lezen. Hiervoor is het van belang dat zij aansluit bij de interesse van de (toekomstige) lezers en dat de bibliotheek zichzelf kenbaar maakt bij zowel burgers als bij andere maatschappelijke instellingen. Dit betekent dat zij actief haar producten moet aanbieden en afstemt op de vraag. De trend van de verandering in mediagebruik, maakt dat de bibliotheek onderzoek zal moeten gaan naar andere manieren van het bereiken van de doelgroep. Via andere

kanalen, maar ook door middel van nog sterkere aanpassing van de collectie op de vraag van de lezers en maatschappelijke partners.

Wij vinden het van belang dat:

- Onze inwoners plezier krijgen, hebben en houden in lezen;
- Onze inwoners gestimuleerd worden in hun literaire- en taalontwikkeling;
- Het aanbod van de bibliotheek op de vraag van lezers en maatschappelijke partners is afgestemd;
- Alle inwoners toegang hebben tot de dienstverlening van de bibliotheek;
- De bibliotheek voor alle inwoners zichtbaar en herkenbaar is.

Wij vragen de bibliotheek:

Meer zichtbaar te worden als organisatie en inzet plegen om de inwoners te stimuleren om (weer) te gaan lezen. Daarbij is het van belang dat het aanbod zoveel mogelijk afgestemd wordt op de vraag van de lezers en de eisen die zij hieraan stellen. Hiervoor verwachten wij van de bibliotheek dat zij zich doorontwikkelt tot een moderne instelling waar lezen centraal staat. Tevens vragen wij de bibliotheek zichzelf zichtbaar te maken voor andere (maatschappelijke) organisaties en kenbaar te maken waar zij ondersteuning kunnen bieden.

Mediawijsheid

De Raad voor Cultuur definieert dit begrip in 2005 als volgt: *'Mediawijsheid duidt op het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld'.*

Kritisch, maar ook correct kunnen omgaan met de informatie die ons (gevraagd en ongevraagd) wordt aangeboden, is in deze tijd van informatieovervloed nodig. Wij willen onze burgers een basis meegeven om binnen de nieuwe media meningen van feiten te kunnen onderscheiden. Daarnaast willen we inwoners handvatten bieden voor het gebruik van de verschillende (media)bronnen.

Wij vinden het van belang dat:

- Kinderen en jongeren kritisch leren omgaan met de informatie die zij op internet vinden en via andere media tot zich nemen;
- Mensen leren omgaan met en hun weg leren vinden in de hoeveelheid aan informatie en bronnen die geboden wordt.

Wij vragen de bibliotheek:

Zich te ontwikkelen als een betrouwbare partner voor onze burgers op het gebied van digitale media. Daartoe vragen wij producten verder te ontwikkelen, waarmee onze inwoners beter toegerust raken om met de hoeveelheid informatie en media om te gaan. Daarnaast moet de bibliotheek handreikingen geven om kritisch de informatie te kunnen beoordelen.

Tot slot

Met de bovenstaande visie hebben onze gemeenten een gezamenlijk vertrekpunt geformuleerd waar vandaan de Basisbibliotheek Het Markiezaat kan worden aangestuurd. De concrete invulling van onze visie in de productvraag wordt toegespitst op de lokale situaties en wordt dus per gemeente verder uitgewerkt.